

بیماری تب مالت (بروسلوزیس)

بیماری تب مالت (بروسلوزیس)

مقدمه:

بیماری تب مالت یا بروسلوز که در حیوانات به نام سقط جنین واگیر مرسوم است، یکی از بیماری های عفونی قابل انتقال بین انسان و حیوان می باشد و با نام های دیگری نظیر: تب مواج، تب دیوانه و تب مدیترانه ای نیز نامیده می شود. این بیماری در تمام فصول سال وجود دارد، اما در بهار و پاییز یعنی زمان زایش و شیردهی دام ها بیشتر دیده می شود.

بروسلوز به عنوان یکی از مهمترین بیماری های مشترک انسان و دام محسوب می شود. این بیماری همواره از دو بعد اقتصادی و بهداشتی مورد توجه قرار گرفته است. دام های مبتلا به بروسلوز، معمولاً در اولین دوره آبستنی سقط جنین نموده و در هنگام سقط و تا مدتی پس از آن، با دفع ترشحات به شدت آلوده رحمی، باعث آلودگی محیط، مزارع و مراتع می شوند که این موضوع خود زمینه آلودگی را برای سایر حیوانات گله و نیز انسان فراهم می سازد. دفع دوره ای باکتری عامل بیماری (گونه های باکتری بروسلا) از طریق شیر حیوانات و هم چنین از طریق ترشحات رحمی در دام های فاقد علائم بالینی مخاطرات فراوانی را برای سایر دام ها و نیز انسان در بردارد.

علائم:

دوره نهفتگی بیماری (از زمان تماس با منبع عفونت تا بروز علائم) اغلب بین ۱ تا ۳ هفته است، ولی گاهی تا ۶ ماه طول می کشد. براساس شدت بیماری، علائم به سه شکل حاد، تحت حاد و مزمن بروز می کند:

شکل حاد: بیمار دچار لرز ناگهانی، درد عمومی بدن به خصوص درد پشت و تعریق شدید می شود، اشتهای خود را از دست می دهد و دچار ضعف و سستی می گردد. ضمناً از شروع علائم بیش از ۳ ماه نمی گذرد.

شکل تحت حاد: آغاز آن بی سروصدا می باشد و شکایت اصلی بیمار از ضعف و خستگی می باشد. از آغاز بیماری نیز ۳ تا ۱۲ ماه می گذرد.

شکل مزمن: اگر از زمان تشخیص بیماری بیش از یک سال بگذرد و فرد هنوز مبتلا باشد، به آن حالت مزمن گفته می شود. علائم می تواند شامل خستگی، تب های عود کننده، آرتريت، تورم قلب (اندوکاردیت) و اسپوندیلیت (نوعی آرتريت انتهایی) باشد.

افرادی که دچار تب، بی‌اشتهایی، درد عضلانی و تعریق شبانه بوده و سابقه تماس با دام‌های آلوده یا مشکوک به تب مالت را عنوان می‌نمایند یا از فرآورده‌های لبنی آلوده استفاده نموده‌اند، لازم است برای انجام آزمایش به آزمایشگاه مراجعه نمایند.

چه وقت به پزشک مراجعه کنیم؟

تب مالت در اوایل بیماری، می‌تواند به سختی تشخیص داده شود؛ زیرا اغلب اوقات علائم آن مانند آنفلوانزا (سرماخوردگی) است. اگر تب شدید ناگهانی، درد های عضلانی یا ضعف غیرعادی دارید، به پزشک مراجعه کنید.

شیوه ی انتقال:

محصولات لبنی خام: باکتری بروسلا می‌تواند در شیر حیوانات آلوده، بستنی، کره و پنیر های غیر پاستوریزه وجود داشته باشد و در صورت مصرف این محصولات به انسان منتقل شود. همچنین این باکتری می‌تواند از طریق گوشت خام آلوده نیز انتقال یابد.

استنشاق باکتری: باکتری بروسلا به راحتی در هوا پخش شده و در صورت استنشاق هوای آلوده به این باکتری، می‌تواند به انسان انتقال یابد.

تماس مستقیم: تماس مستقیم با خون، اسپرم یا جنین حیوان آلوده احتمال ابتلا به بیماری، بخصوص در افرادی که بیش از حد با حیوانات در ارتباط هستند، را بالا می‌برد. همچنین در صورت وجود زخم های باز روی پوست احتمال انتقال، چندین برابر می‌شود.

بروسلوز به طور معمول از فرد به فرد گسترش نمی‌یابد، اما در برخی موارد زنان در حین زایمان یا از طریق شیر دادن به نوزاد، عفونت را به فرزندان خود منتقل می‌کنند. این عفونت بسیار به ندرت از طریق فعالیت جنسی یا انتقال خون آلوده پخش می‌شود.

چه افرادی در معرض آلودگی با تب مالت هستند؟

دامپزشکان، دامداران، مزرعه داران، کارگران کشتارگاه، شکارچیان و میکروب شناسان بیشتر در معرض آلودگی به این باکتری می‌باشند. هر چند که مردم عادی نیز از طریق مصرف محصولات آلوده احتمال ابتلای خود به این بیماری را افزایش می‌دهند.

شیوع بیماری در نقاط مختلف جهان:

این بیماری در آسیا، خاورمیانه، حوزه ی دریای مدیترانه، اروپای شرقی، آمریکا لاتین و آفریقا شیوع بیشتری نسبت به سایر مکان ها دارد.

عوارض:

بروسلوز تقریباً می‌تواند بر سیستم تولید مثل، کبد، قلب و سیستم عصبی مرکزی تأثیر بگذارد. بروسلوز مزمن ممکن است فقط در یک عضو یا در سراسر بدن شما عوارض ایجاد کند. عوارض احتمالی عبارتند از:

اندوکاردیت: این وضعیت یکی از جدی ترین عوارض بروسلوز است. اندوکاردیت درمان نشده می‌تواند دریچه های قلب را از بین ببرد و در واقع علت اصلی مرگ و میر ناشی از بروسلوز است.

آرتروز: عفونت مفاصل می‌تواند باعث درد، سفتی و التهاب مفاصل بخصوص در زانوها، لگن، مچ پا، دست و همچنین ستون فقرات شود.

التهاب و عفونت بیضه ها: اپیدیدیم (لوله هایی ماریچی هستند که محل بلوغ و ذخیره اسپرم ها هستند) در طی آلودگی با باکتری بروسلا آلوده می شود و باکتری از طریق همین لوله ها به بیضه ها گسترش یافته و می تواند باعث تورم و درد شدید شود.

التهاب طحال و کبد: التهاب و بزرگی طحال و کبد (هیپاتواسپلنومگالی)، می تواند از عوارض دیگر آلودگی با این باکتری باشد.

عفونت سیستم اعصاب مرکزی: این عفونت می تواند باعث بیماری های تهدیدکننده حیات مانند التهاب مغز و بافت های محافظت کننده از مغز شود.

پیشگیری:

برای پیشگیری از ابتلا به بیماری تب مالت بهتر است موارد زیر رعایت شود:

اجتناب از مصرف غذاهای لبنی غیر پاستوریزه

اجتناب از مصرف گوشت خام آلوده

پوشیدن دستکش هنگام تماس با حیوانات یا باکتری بروسلا: اگر شما یک دامپزشک، کشاورز، شکارچی، کارمند کشتارگاه یا پرسنل بخش میکروبی شناسی آزمایشگاه هستید هنگام حمل حیوانات بیمار، مرده، بافت حیوانی، کمک به حیواناتی که به دنیا آمده اند یا کار بر روی باکتری بروسلا حتما از دستکش های پلاستیکی (لاتکس) استفاده نمایید.

روش های تشخیص آزمایشگاهی:

تست های سرولوژی:

تست Wright

تست Coombs Wright

تست ME Wright^۲

تست مولکولی:

تست PCR

این تست ها توسط بخش مولکولی و دستگاه **Roche ۹۶ Real-Time Light Cycler** انجام می شود. این دستگاه ساخت شرکت Roche آلمان و دارای سیستم کالیبراسیون اتوماتیک می باشد.